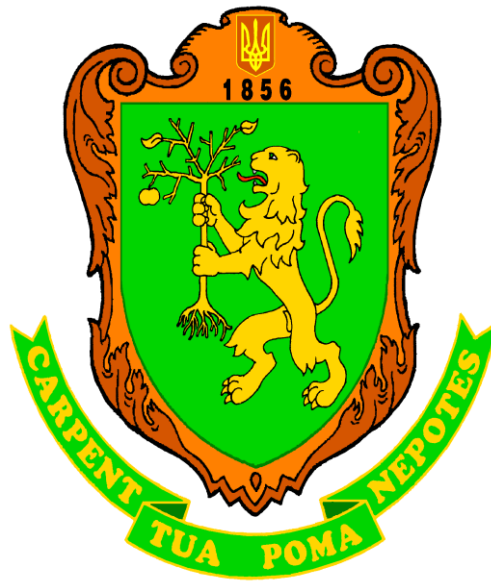

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ТА ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ»**

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Повна програма

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 3 – 90 год., із них: аудиторних – 48 год.; самостійної роботи студента – 42 год.

Форма навчання – денна, заочна

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньої програми – обов'язкова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Історія політичних та правових вчень як навчальна дисципліна дозволяє оволодіти студентам основами правових вчень та ідей, спрямованих на з'ясування генези, суті, тенденцій та перспектив розвитку права і закону, ролі правових норм у суспільстві та їхнього значення. Вона дозволяє також зрозуміти природу виникнення і розвитку поглядів, вчень і теорій щодо походження, ролі і значення та ідеальної форми держави і політичної системи суспільства, а також вчень і теорій про право, його суть і призначення, окремі державно-правові інститути та теорій і концепцій про ідеальні або бажані форми державно-правового буття.

Навчальна дисципліна «**Історія політичних та правових вчень**» є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальність 081. «Право», галузь знань 08 «Право», яка викладається в 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль: залік.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є вивчення історії становлення і розвитку ідеї права, закону, держави, головних державно-правових інститутів у процесі формування людської цивілізації. При вивченні поглядів того чи іншого мислителя необхідно звернути увагу на історичні умови, за яких появляється те чи інше вчення, на постать самого вченого, на співвідношення між новим та попередніми вченнями.

Навчальна дисципліна «**Історія політичних та правових вчень**» має своїми завданнями:

- Вивчення історії становлення і розвитку ідеї права, закону, держави, головних державно-правових інститутів у процесі формування людської цивілізації.
- На конкретному історичному матеріалі показати закономірності виникнення розвитку і боротьби політико-правових ідей і теорій.
- Розкрити складність та суперечності історичного процесу розвитку знань про державу і право, поступове пізнання людською думкою сутності різних політичних категорій.
- Критично проаналізувати доктрини і тенденції, вміння виявляти їхні переваги і слабкі сторони.
- Показати формування розуміння засадничої цінності права і держави на різних історичних етапах розвитку людського суспільства.
- Ознайомити з історичними коріннями таких визначальних у сучасному державно-правовому житті інститутів та ідей, як верховенство права, права і свободи людини, суверенітет.
- Формувати світогляд юриста.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким

коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі **компетентності**:

Загальні:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Спеціальні (фахові):

- СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Філософія” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми)**:

- ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання.
- ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

- ПРН13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Судові і правоохоронні органи» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та вирішення кейсів тощо на практичних заняттях) протягом семестру.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність – дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://surl.li/uuwkzp>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ВЧЕННЯ ДАВНЬОГО СВІТУ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ, ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ ТА РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ.

Тема 1. Історія політичних та правових вчень як наука і навчальна дисципліна.

Предмет історії політичних та правових вчень. Місце історії політичних та правових вчень в системі юридичних наук. Поняття та загальна характеристика правового вчення, теорії (доктрини), концепції, ідеї. Методологія історії політичних та правових вчень. Співвідношення історичного і логічного, об'єктивного і суб'єктивного в історії політичних і правових вчень. Методи досліджень історії політичних та правових вчень: загальнонаукові, юридичні, історичні. Періодизація історії політичних та правових вчень. Структура курсу. Джерела історії політичних та правових вчень. Історіографія політичних та правових вчень. Взаємозв'язок історії політичних та правових вчень з іншими суспільними дисциплінами. Завдання і значення курсу історії політичних та правових вчень.

Тема 2. Політичні та правові вчення країн стародавнього Сходу.

Загальна характеристика релігійно-міфологічних уявлень про право, державу і політику в країнах Стародавнього Сходу в II-I тис до н.е. Політична та правова думка Близького і Середнього Сходу. Стародавня Індія: політичні і правові ідеї брахманізму. Державницько-правові ідеї раннього буддизму та індуїзму. Стародавній Китай: вчення Конфуція про людину і державу. Концепція права і держави Мо-Цзи. Даосизм. Держава і закон у поглядах китайських легістів. Загальне і особливе в політико-правовій ідеології країн Стародавнього Сходу.

Тема 3. Політичні та правові вчення у стародавній Греції.

Загальна характеристика витоків, етапів розвитку, досвіду і теоретичних здобутків правової і державницької думки у Стародавній Греції. Поліс і закон за Гераклітом. Ідеї про право і державу Демокрита. Софісти (Горгій, Гіппій, Антіфон, Каллікл, Фрасімах та ін.), їх теорії природних законів і демократичної держави. Погляди Сократа на право і державу. Вчення Платона про право та ідеальну державу в трактатах «Держава» і «Закони»; їх

порівняльна, характеристика. Етатистський (державницький) підхід до співвідношення "держава-особа". Погляди на співвідношення права і закону, на законодавство і судочинство. Вчення Аристотеля про право і державу. Морально-етичні підвалини трактування політики, права, держави. Політичне право. Розрізнення права і закону. Політія як ідеальна форма держави. Епікур та епікурейці про закон і державу. Стоїки про природне право, благо держави та обов'язки громадянина. Внесок політико-правової думки Стародавньої Греції у скарбницю загальнолюдських цінностей.

Тема 4. Політична і правова думка стародавнього Риму.

Основні напрямки політико-правової думки в Стародавньому Римі. Погляди Марка Туллія Ціцерона на право, закон і державу. Римські стоїки про розумні начала законів, громадський обов'язок і моральне вдосконалення особи. Римські юристи про право, закон, державу. Формування римськими юристами нової науки - юриспруденції. Правова думка у Східній Римській імперії. Звід законів Юстиніана як джерело правових ідей. Значення досягнень римських юристів для сучасного правознавства.

Тема 5. Політичні та правові вчення в Західній Європі в період Середньовіччя.

Загальна характеристика політичної і правової ідеології, її основні риси та напрямки розвитку, панування теологічного світогляду. Модифікації ідей античних мислителів у галузі права і держави. Теологічне вчення Фоми Аквінського про право і державу. Розрізнення права і закону. Класифікація законів. Класифікація форм держави. Політична монархія як ідеальна форма державного правління. Вчення Марсілія Падуанського про право і державу. Трактування народного суверенітету. Функції законодавчої і виконавчої влади.

Тема 6. Політичні та правові вчення епохи Відродження і Реформації.

Загальна характеристика епохи Відродження і Реформації. Вчення про право і державу засновника політичної науки Ніколо Макіавеллі. Державець і народ: їх взаємодія та місце у державному управлінні. Принципи державної політики. Сутність макіавеллізму. Ідеї про право і державу епохи Реформації. Вчення Жана Бодена про право і державу. Вчення про державний суверенітет. Обґрунтування абсолютної монархії. Ідеальний політико-правовий устрій в «Утопії» Томаса Мора і «Місті Сонця» Томмазо Кампанелли.

Тема 7. Політичні та правові вчення в Голландії та Англії в період ранніх буржуазних революцій.

Загальна характеристика теорії природного права. Вплив теорії природного права на розвиток, природно-правових доктрин. Правові вчення в Нідерландах. Г. Гроцій як засновник теорії природного права і науки про міжнародне право. Вчення Б. Спінози про право і державу. Вчення про невідчужуваність прав людини і межі державної влади. Правові вчення в Англії. Вчення про право і державу Т. Гоббса. Концепція державного абсолютизму. Розмежування публічної і приватно-правової сфер дії прав і обов'язків монарха і громадян. Свобода і мета законів. Правопорядок і законність. Вчення про право і державу Дж. Локка. Взаємовідносини людини і держави. Теорія розподілу влад, її особливості. Обґрунтування конституційної монархії. Суверенітет народу і право народу на повстання.

Тема 8. Політичні та правові вчення європейського Просвітництва.

Загальна характеристика доби Просвітництва в Німеччині та Італії, його відображення в правовій і політичній думці. С. Пуффендорф та Г. Лейбніц про право і державу. Х. Томазій про право і державу. Х. Вольф про право і державу. Дж. Віко про право і державу. Ч. Беккарія про право і державу. Внесок у розвиток класичної школи науки кримінального права. Загальне і особливе в розвитку вчень про право і державу в Німеччині та Італії XVII - XVIII ст.

Загальна характеристика політико-правової ідеології Просвітництва. Правові і політичні погляди Ф. Вольтера. Теорія «просвіченої монархії». Вчення про право і державу

Ш. Монтеск'є. Закони природні та позитивні. Класифікація позитивних законів і їх обумовленість формою державного правління і географічними умовами. Теорія розподілу влад. Політична свобода і закон. Вчення про право і державу Ж-Ж. Руссо. Теорія народного суверенітету. Взаємовідносини громадянина і держави. Законодавча влада і закон. Основні напрямки правової і політичної ідеології періоду Великої французької революції (конституціоналісти, жирондисти, якобінці).

РОЗДІЛ 2. ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ВЧЕННЯ ПІЗНЬОГО НОВОГО ЧАСУ ТА СУЧАСНОСТІ. ПОЛІТИКО-ПРАВОВА ДУМКА УКРАЇНИ.

Тема 9. Політична думка у США в період війни за незалежність.

Формування політико-правової думки в колоніальний період (XVII-XVIII ст.). Загальна характеристика основних напрямків правової і політичної думки. Природно-правове обґрунтування незалежності північноамериканських колоній в їх політико-правових документах. Б. Франклін, його ідея гомруля-самоврядування і політичного самоврядування північноамериканських провінцій (штатів). Правові і політичні погляди Т. Джефферсона, їх втілення у «Декларації незалежності» та «Біллі про права». Ідеї про право і державу Т. Пейна. Правові і політичні погляди централістів-«федералістів». О. Гамільтон про право і державу. Дж. Адамс про право і державу. Взаємовплив північноамериканської і континентально-європейської правно-політичної думки.

Тема 10 Політико-правові вчення в Німеччині наприкінці XVIII - на початку XIX ст.

Загальна характеристика основних напрямків правно-політичної ідеології Німеччини в кінці XVIII - на початку XIX ст. Ліберальне вчення про право і державу І. Канта. Особливості теорії природного права І. Канта. І. Кант як один із перших засновників теорії правової держави. Теорія «вічного миру» І. Канта. Теоретична концепція права і «замкненої торгової держави» Й. Г. Фіхте. Вчення Г. Гегеля про право і державу: правова концепція громадянського суспільства і держави. Ідеї в галузі міжнародного права. Історична школа права (Г. Гуго, Ф. Савіні, Г. Пухта).

Тема 11. Політико-правові вчення в Західній Європі в першій половині XIX ст.

Основні напрямки західноєвропейської правової і політичної думки: консерватизм, лібералізм, соціалізм. Розвиток лібералізму в Англії. І. Бентам про право і конституційну систему держави. Розвиток лібералізму у Франції. Б. Констан про право і державу. А. де Токвіль про демократію, співвідношення рівності і свободи. Ідеї лібералізму в Німеччині. В. фон Гумбольдт про людину, суспільство, державу. Л. Штейн про державу і право. Правові і політичні погляди ідеологів утопічного соціалізму (А. Сен-Сімон, Ш. Фур'є, Р. Оуен). Політико-правове вчення К. Маркса. Погляди О. Конта на суспільство і державу, їх консервативний характер. Політична ідеологія анархізму.

Тема 12. Європейська політико-правова думка другої половини XIX ст.

Загальна характеристика буржуазної правової і політичної ідеології другої половини XIX - початку XX ст. Формування соціологічної теорії права і держави у працях Р. фон Ієринга. Погляди Л. Гумпловича на насилля як основу і причину виникнення держави і права. Неокантіанське вчення про право Р. Штаммлера. Юридичний позитивізм. Соціологічні ідеї Г. Спенсера в галузі права і держави. Дуалістична теорія держави і суб'єктивних публічних прав людини Г. Еллінека. Проблеми права і держави у творах Ф. Ніцше.

Тема 13. Політичні та правові вчення у XX ст.

Політико-правові ідеї солідаризму та інституціоналізму. Правова доктрина солідаризму Л. Дюгі. Теорія інституціоналізму М. Оріу. Погляди західних економістів-лібералів – Дж. М. Кейнса, Л. фон Мізеса, Ф. А. фон Гаска. Ідеї плюралістичної демократії

англійського соціолога Гарольда Ласкі. Антитоталітаризм Карла Поппера. Концепції соціальної держави і політики загального благоденства. Теорії еліт, бюрократії і технократії (В. Парето, Г. Моска, А. Бентлі, Д. Бернхем).

Загальна характеристика стану розвитку правової і політичної думки в Західній Європі і США. Два типи праворозуміння: природно-правова думка і легістський неопозитивізм. Нормативізм (Г.Кельзен). Соціологічна юриспруденція. Соціологія права австрійського правознавця Є. Ерліха. Правовий функціоналізм. Американська школа юриспруденції Р. Паунда. Правовий реалізм. Американський правовий реалізм О. Вендела, К. Ллевеліна, Л. Гріна, М. Рейдіна, В. Дугласа. Сучасні концепції природного права (неотомізм, феноменологізм, екзистенціалізм, герменевтика). Видатний представник неокантіанства Р. Штаммлер. Інтегративна юриспруденція. Психологічна теорія права (Л. Петражицький, Г. Тард).

Тема 14. Політико-правові вчення в Україні (XI-XVIII ст.).

Перший політичний трактат Іларіона «Слово про закон і благодать». «Руська правда», її вплив на розвиток ідей про право і державу. Соціальні, правові та державницькі аспекти в поглядах Ярослава Мудрого. «Правда Ярославичів» - пам'ятка правової та державницької думки XI ст. Історико-політичний твір «Повість временних літ» літописця Нестора, ідея політичної консолідації держави навколо церкви. Суспільно-політичні ідеї у «Слові о полку Ігоревім». Образ ідеального правителя в «Молінні (Слові послання)» Даниїла Заточника. Політична програма Володимира Мономаха.

Політико-правові погляди С. Оріховського-Роксолана. Полемічна антиуніатська література І. Вишенського. Філософські, церковно-теологічні твори київського митрополита П. Могили. Політичні програми гетьманів України. Програма відродження української державності Б. Хмельницького. Політична доктрина гетьмана Івана Мазепи. Конституція П. Орлика. Політико-правова думка України періоду просвітництва. Захисники абсолютизму. Теорія просвіченої монархії. Проект реформ державних і правових установ С. Десницького. Демократичний ідеал Я. Козельського, Г. Сковороди.

Тема 15. Політико-правові вчення в Україні (XIX-XX ст.)

Політична програма Кирило-Мефодіївського товариства. Політико-правові погляди М. Костомарова. Ідея союзу слов'янських держав. Проект конституції Г. Андруського. Тарас Шевченко як основоположник політико-правової ідеології революційної демократії в Україні. Вчення про право і державу Михайла Драгоманова. Погляди на право і державу І. Франка. О. Терлецький про природу права. Погляди на право і державу Л. Українки (Л. Косач).

Ліберально-федеративний та державницько-націоналістичний напрями розвитку політико-правових вчень. Ідеї про право і державу Михайла Грушевського. Погляди на право і державу В. Винниченка. Політико-правові погляди М. Міхновського. Ідеї про право і державу С. Петлюри. Погляди на право і державу П. Скоропадського, його монархічно-конституційна програма. Державницька концепція В. Липинського.

Ідеологія націонал-комунізму (С. Мазлах, В. Шахрай, О Шумський, М. Скрипник, М. Хвильовий). Теоретичні підходи до питання відновлення української державності в середовищі української еміграції 20-40-х рр. XX ст.

Суспільно-політичні погляди українських дисидентів-шістдесятників і передумови формування вітчизняної політичної та правової науки. Тенденції розвитку сучасної української політичної та правової думки в Україні. Діяльність Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Андрусак Т. Г. Історія політичних та правових вчень / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 220 с.

2. Яремчук В. Д. Історія політичних і правових вчень: схеми, дефініції, джерела та персоналії : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 380 с.
3. Багатомовний юридичний словник-довідник / І. О. Голубовська, В. М. Шовковий, О. М. Лефтерова та ін. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. 543 с.
4. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень : навчальний посібник. К. : ВД «Професіонал», 2006. 432 с.
5. Богдашина О. М. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. XIX – 20-ті рр. XX ст.) : монографія; Нац. Акад. наук України, Ін-т археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. ін-т ім. В. Н. Каразіна, Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 559 с.
6. Забзалюк Д. Є. Історія вчень про право і державу : навч-метод. пос. у схемах. Львів : ЛьвДУВС. 2013. 112 с.
7. Зінченко О. В., Петришин О. В. Історія вчень про державу і право: у таблицях і дефініціях : навч. посіб. Х. : Право, 2012. 208 с.
8. Історія вчень про державу і право : посібник для підготовки до іспитів / О. І. Осауленко, А. О. Осауленко, В. К. Гіжевський. К. : ФОП Ліпкан О. С, 2010. 196 с.
9. Мироненко О. М., Горбатенко В. П. Історія вчень про державу і право : навч. посібник. К. : ВЦ «Академія», 2010. 454 с.
10. Кормич А. І., Краснопольська Т. М. Історія політичних вчень : навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса, 2022. 126 с.

Допоміжна:

1. Кормич А. І. Історія вчень про державу і право. У двох частинах: Навч. посібник. К.: Правова єдність, 2015. 416 с. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/10637>
2. Кормич А. І. Модернізаційний проект держави в контексті глобалізації. Актуальні проблеми політики. Зб.н.пр. Одеса: Фенікс, 2017. Випуск 60, с. 49–58.
3. Кормич А. І. Від генезису громадянського суспільства до його сучасної соціально-правової моделі. Креативність загальнотеоретичної юриспруденції: монографія. Одеса: Фенікс, 2015. 487 с.
4. Спиноза Бенедікт Теологічно-політичний трактат. Харків. Фоліо. 2018. 416 с.
5. Демиденко Г.Г. Історія вчень про державу і право. Хрестоматія. Київ, Право, 2014. 928 с.
6. Драгоманов М. Із наукової спадщини. Книга перша. Політологія. Культурологія. Київ, Знання України, 2014. 412 с.
7. Міщенко А.М. Компромісний підхід до розв'язання моральної дилеми в політиці: концепція Макса Вебера. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія.* Вип. 16. Маріуполь, 2016. – С.274–279.
8. Політична еліта та лідерство [Текст] : хрестоматія / [уклад.: Т. В. Гончарук-Чолач, М. Л. Шумка]; Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 267 с.
9. Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К.: Парламентське вид-во, 2011.
10. Політологія [Текст] : підручник / [М. П. Требін та ін.] ; за ред. проф. М. П. Требіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 460 с.
11. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних

бібліотек та інших наукових бібліотек України:

ПРОВІДНІ НАУКОВІ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
2. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія”
3. Сайт бібліотеки: <http://www.library.ukma.kiev.ua/index.php?id=58>
4. Сайт бібліотеки: library@nbuv.gov.ua
5. Національна Парламентська бібліотека України .
6. Сайт бібліотеки: <http://nplu.kiev.ua>
7. Сайт бібліотеки: <http://www.4uth.gov.ua>
8. Науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського.
9. Книжковий фонд читального залу ЛНУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1)
10. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.

ДЕРЖАВНІ УСТАНОВИ

1. Офіційний веб-портал Верховної ради України - <http://rada.gov.ua>
Верховна Рада України – <http://portal.rada.gov.ua>
2. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади - <http://www.kmu.gov.ua>
3. Департамент науки і освіти України – www.kyiv-oblosvita.gov.ua
4. Освітній портал України MyReferatik
Сайт освітнього порталу України MyReferati: <http://www.smcae.kiev.ua>

Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

- <http://pidruchniki.com/filosofiya/>
- <http://ukrkniga.org.ua/>
- <http://platonanet.org.ua/>
- http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php
- <http://darkelly.info/filosofiya.html>
- <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
- <http://libfree.com/flosofya/>
- Портал Інституту історії України НАН України. Режим доступу: <http://www.history.org.ua/>
- Урядовий кур’єр: офіційний сайт (електронний ресурс) // Режим доступу: <http://www.ukurier.gov.ua/>